

7 อาหารบำรุงสมอง (ตอนที่ 1)

Natural Food for Brain Boosting I

พท.ป.ภักกร บุรณสันติกุล
แพทย์แผนไทยประยุกต์ศิริราช
Bhakkhaphorn@gmail.com

1. น้ำมันปลา (Fish Oil) จากปลาทะเลน้ำลึก

น้ำมันปลา เป็นแหล่งอาหารชั้นยอดที่อุดมไปด้วย กรดไขมันโอเมก้า-3 ช่วยเพิ่มพูนการทำงานของระบบประสาทในสมอง หรือที่เรียกว่า เซลล์ประสาทนิวรอน (Neuron) ทำให้สมองไบรท์ สามารถเรียนรู้ได้อย่างฉับไว จากข้อมูลรายงานวิจัยปี 2017 พบว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยที่ร่างกายมีสารกรดไขมันโอเมก้า-3 อยู่ในระดับสูง จะมีการไหลเวียนเลือดบริเวณสมองเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสัมพันธ์กับการมีทักษะกระบวนการคิด (Thinking Ability) ทักษะกระบวนการเรียนรู้ และความเข้าใจ (Cognition Ability) ที่ดีขึ้นอีกด้วย

ตัวอย่างน้ำมันปลา / ปลา ที่อุดมไปด้วย กรดไขมันโอเมก้า-3 ระดับสูง

- ปลาแซลมอน
- ปลาทูน่า
- ปลาซาร์ดีน
- ปลาแมคเคอเรล
- ปลาอินทรี
- ปลาแพนกาเซียสตอร์วี หรือ ปลาสวาย

2. ดาร์กช็อกโกแลต (Dark Chocolate)

ใ แต่ละวัน สมองของเราใช้พลังงานถึงร้อยละ 20 จากพลังงานแคลอรีทั้งหมดของร่างกาย นับว่าเป็นส่วนสำคัญในร่างกายที่ใช้พลังงานไม่น้อยเลย ดังนั้นหากเราต้องการที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของสมอง หรือมีสมาธิที่ดีในการทำงานตลอดทั้งวัน เราจึงจำเป็นต้องหมั่นเติมพลังให้กับสมองของเราค่ะ!

คุณผู้อ่านทราบหรือไม่? ว่าอาหารที่เรารับประทานกันอยู่ทุกวันนี้ ล้วนส่งผลต่อระบบโครงสร้าง และสุขภาพของสมอง ยกตัวอย่างเช่น **กรดไขมันโอเมก้า-3 (Omega-3 Fatty Acids)** เป็นสารอาหารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการสร้าง-ซ่อมแซมเซลล์สมอง (Build & Repair Brain Cells), ช่วยต่อต้านสารอนุมูลอิสระ (Anti-oxidant), ช่วยลดภาวะการอักเสบภายในเซลล์ (Reduce Inflammation) นอกจากนี้ยังมีความเกี่ยวข้องกับอายุสมองที่เพิ่มขึ้น (Brain Aging) และการเสื่อมสภาพของระบบประสาทในร่างกายเราอีกด้วย (Neurodegenerative Disorder) ด้วยเหตุนี้เอง การเลือกรับประทานอาหารที่มีกรดไขมันโอเมก้า-3 จึงมีส่วนช่วยชะลอความเสี่ยงในการเกิด **โรคอัลไซเมอร์ (Alzheimer's Disease)** หรือ **ภาวะความจำเสื่อม (Dementia)** ได้เป็นอย่างดี

สำหรับหัวข้อที่นำมาแบ่งปันในคอลัมน์นี้ เราจะมาทำความรู้จักกับอาหารธรรมชาติ 7 ชนิด ที่จะช่วยสนับสนุนการทำงานของสมองทั้งในระยะสั้น และระยะยาวกันนะคะ

ดาร์กช็อกโกแลต นั้นประกอบไปด้วย ผงโกโก้ (Cocoa) ซึ่งมีสารฟลาโวนอยด์ (Flavonoid) จัดเป็นสารต้านอนุมูลอิสระชนิดหนึ่ง ที่มีความสำคัญยิ่งต่อสุขภาพของสมอง เพราะมีส่วนช่วยลดความเครียดอันเกิดจากการออกซิเดชันภายในสมอง (Oxidative Stress) จึงทำให้ชะลอการเสื่อมประสิทธิภาพของระบบการรับรู้-ความเข้าใจ เมื่อมีอายุมากขึ้น (Age-Related Cognitive Ability) และช่วยยับยั้งการเกิดโรคสมอง (Brain Disease)

จากข้อมูลงานวิจัยปี 2013 ระบุว่า สารฟลาโวนอยด์จะช่วยกระตุ้นการทำงานของเซลล์ประสาท และหลอดเลือดบริเวณสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ และการเรียนรู้ และช่วยกระตุ้นการไหลเวียนของระบบเลือดในสมองให้ทำงานดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในปี 2018 ได้มีการศึกษาเรื่องผลของการเพิ่มพลังสมองด้วยดาร์กช็อกโกแลต (Brain-boosting Effect of Dark Chocolate) นักวิจัยได้ค้นพบว่า การรับประทานดาร์กช็อกโกแลตแท่ง ซึ่งมีส่วนผสมของโกโก้อย่างน้อย 70% จะมีส่วนช่วยพัฒนา **ความยืดหยุ่นของสมอง หรือ Brain Plasticity** ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบการเรียนรู้ของสมอง (Learning Ability) และเป็นประโยชน์ต่อสมองในด้านอื่นๆ เช่น ความสามารถในการจำ (Memory Ability), ความสามารถในการระลึกถึง (Recall Ability) และความสามารถในการทำสมาธิ (Mindfulness Meditation Ability) เป็นต้น

- เวลาที่เหมาะสมสำหรับการรับประทานดาร์กช็อกโกแลต จึงควรเป็นช่วงเช้า เพราะจะทำให้สมองตื่นตัว กระปรี้กระเปร่าขึ้น หรือให้รับประทานในช่วงเวลาก่อนทำงาน ก็จะช่วยทำให้มีสมาธิในการทำงานมากขึ้นค่ะ

3. ผลเบอร์รี่ (Berries)

ผลไม้ตระกูลเบอร์รี่ ก็เป็นอาหารอีกชนิดที่อุดมไปด้วยสารฟลาโวนอยด์ (Flavonoid) นะคะ งานวิจัยหลายชิ้นต่างระบุว่า เบอร์รี่นั้นดีต่อสมองจริงๆ เพราะนอกจากจะช่วยลดการอักเสบ และการเกิดความเครียดจากการออกซิเดชันภายในสมองแล้ว สารต้านอนุมูลอิสระของเบอร์รี่ยังประกอบไปด้วย แอนโทไซยานิน (Anthocyanin) กรดคาเฟอิก (Caffeic Acid) คาเทชิน (Catechin) และเคอร์ควेटิน (Quercetin) จากรายงานวิจัยปี 2014 นักวิจัยได้ระบุว่าสารต้านอนุมูลอิสระในผลเบอร์รี่ ส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบประสาท และสมอง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- ช่วยพัฒนาระบบสื่อสารระหว่างเซลล์ประสาทในสมอง (Improve Brain Cells Communication)
- ช่วยลดภาวะอักเสบทั่วร่างกาย (Reduce Inflammation)
- ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นของเซลล์สมอง (Brain Plasticity / Neuroplasticity) ทำให้เซลล์สมองถูกสร้างขึ้นใหม่ และเชื่อมโยงถึงกัน ซึ่งมีส่วนช่วยเพิ่มทักษะกระบวนการเรียนรู้ และทักษะความจำ (Improve Learning & Memory Abilities)
- ช่วยลด และชะลอการเสื่อมสภาพของเซลล์ประสาทที่เกี่ยวข้องกับอายุที่เพิ่มมากขึ้น (Age-Related Neurodegenerative Diseases)
- ช่วยชะลอภาวะเสื่อมถอยของกระบวนการเรียนรู้เมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น (Reduce Age-Related Cognitive Ability)

ตัวอย่างผลไม้ตระกูลเบอร์รี่ที่อุดมไปด้วยสารต้านอนุมูลอิสระ

- สตรอเบอร์รี่
- บลูเบอร์รี่
- มัลเบอร์รี่
- แบล็คเบอร์รี่

หน้ากระดาษหมดซะแล้ว... ในคอลัมน์หน้ามาติดตามอ่านอาหารบำรุงสมองกันต่ออีก 4 ชนิดนะคะ ...

บทสรุป

ในวันที่ 21 กันยายนของทุกปี ได้ถูกกำหนดให้เป็น “วันอัลไซเมอร์โลก World Alzheimer's Day” ทั้งนี้เพื่อเป็นการรณรงค์ให้ประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญ และผลกระทบของโรคอัลไซเมอร์ หรือโรคความจำเสื่อม ผู้เขียนจึงอยากเชิญชวนคุณผู้อ่านหันมาให้ความสนใจกับสุขภาพสมองกันนะคะ เพียงเริ่มต้นด้วยการรับประทานอาหารบำรุงสมองตามที่ได้แนะนำมานี้ ก็จะช่วยทำให้สมองของเราแข็งแรงขึ้น และอยู่กับเราไปอีกนานค่ะ **แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า...สวัสดิ์ค่ะ ☺**

หมอบุ๊ค สุขภาพดีสร้างได้ด้วยตัวเรา

อ้างอิง

1. Amen DG, Harris WS, Kidd PM, Meysami S, Raji CA. Quantitative Erythrocyte Omega-3 EPA Plus DHA Levels are Related to Higher Regional Cerebral Blood Flow on Brain SPECT. J Alzheimers Dis. 2017;58(4):1189-1199. <https://doi.org/10.3233/JAD-170281>
2. Nehlig A. (2013). The neuroprotective effects of cocoa flavanol and its influence on cognitive performance. British journal of clinical pharmacology, 75(3), 716-727. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2125.2012.04378.x>
3. Berk, L., Miller, J., Bruhjell, K., Dhuri, S., PATEL, K., Lohman, E., Bains, G. and Berk, R. (2018), Dark chocolate (70% organic cacao) increases acute and chronic EEG power spectral density (μV^2) response of gamma frequency (25-40 Hz) for brain health: enhancement of neuroplasticity, neural synchrony, cognitive processing, learning, memory, recall, and mindfulness meditation. The FASEB Journal, 32: 878.10-878.10. https://doi.org/10.1096/fasebj.2018.32.1_supplement.878.10
4. Subash, S., Essa, M. M., Al-Adawi, S., Memon, M. A., Manivasagam, T., & Akbar, M. (2014). Neuroprotective effects of berry fruits on neurodegenerative diseases. Neural regeneration research, 9(16), 1557-1566. <https://doi.org/10.4103/1673-5374.139483>